

# URESNIČEVANJE DELEGATSKEGA SISTEMA IN RAZVOJA DELEGATSKIH ODNOSOV V OBČINI GROSUPLJE

Ko poteka prva polovica mandatnega obdobja, lahko povemo, da je napravljen precejšen napredek v vlogi in položaju delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti kot temeljev skupščinskega sistema. Kažejo pa se še vedno tudi nekatere pomanjkljivosti in slabosti v preveliki zaprtosti delegacij, nepovezovanju delegacij med seboj in s samoupravnimi organi v organizacijah združenega dela, organi krajevnih skupnosti in družbenopolitičnimi organizacijami. Ta ugotovitev posebej velja za delegacije v združenem delu in ji moramo dodati še to ugotovitev, da je še vedno prisoten neustrezen odnos nekaterih poslovnih struktur do dela delegacij.

Se vedno so pojavi in težnje, da se posamezni problemi rešujejo mimo delegatskih struktur in po nesistemskih poteh. Morale pa bi ob določenem problemu skupaj z delegacijami pravočasno oblikovati stališča, ki bi jih delegati posredovali v obravnavo pristojnemu zboru skupščine.

V tem mandatnem obdobju ni bilo primera, da bi zaradi nesklepnosti morali ponovno sklicevati sejo katerega koli zbora skupščine občine. Nekatere skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa so morale seje sklicati tudi po dvakrat.

Do vključno 31. 12. 1983 je imel zbor združenega dela 19 sej, zbor krajevnih skupnosti 17 sej in družbenopolitični zbor prav tako 17 sej. Vsi skupaj pa tudi 2 slavnostni seji ob občinskem prazniku 29. oktobra.

V tem mandatnem obdobju je bilo obravnavanih v zboru združenega dela 173 točk dnevnega reda, v zboru krajevnih skupnosti 166 točk in v družbenopolitičnem zboru 92 točk ali povprečno 9 točk dnevnega reda v zboru združenega dela, 9 točk v zboru krajevnih skupnosti in 5 točk v družbenopolitičnem zboru. Povprečna udeležba je 30 delegatov v zboru združenega dela, 20 delegatov v zboru krajevnih skupnosti in 15 delegatov družbenopolitičnega zbora na posamezno zasedanje.

Ob vsem tem zaznamo precejšen premik v aktivnosti delegatov družbeno političnega zbora, saj podatki izkazujejo veliko število razprav na zasedanjih zborov.

Za pripravo vseh sej zborov skupščine, se je redno sestajalo predsedstvo skupščine, ki je določalo v skladu s sprejetim programom in razpoložljivimi graditvi dnevne rede sej zborov. Tako se je v pretečenem obdobju sestalo na 20 sejah od tega na 5 sejah skupaj s predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ki enakopravno odločajo s pristojnimi zbori o zadevah, ki se nanašajo na njihovo temeljno dejavnost, 5 sejah z vsemi predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter 10 sejah ožjega sestava predsedstva. Poleg sej predsedstva so se člani predsedstva udeleževali tudi sej posameznih delegacij v združenem delu in krajevnih skupnosti.

Ob oceni udeležbe delegatov na posameznih zasedanjih zborov skupščine pa moramo povedati tudi nekaj o načelu zamenljivosti delegata, ki zahteva dobro delo v delegacijah, povratne informacije in obveščenost ter stalno prisotnost delegacij v delu skupščine.

Iz rezultatov lahko ugotovimo, da v nekaterih delegacijah oziroma konferencah delegacij zamenljivosti ne poznajo ali pa je ta pre malo uveljavljena ter se zato sej zborov udeležujejo večinoma isti delegati.

Imamo pa tudi nekaj delegacij, ki so si izbrale učinkovitejšo rešitev z enakomernejšo razdelitvijo bremen med vse delegate.

Pri programu delegacije zborov skupščine moramo poudariti, da smo njegovi sestavi posvetili precej pozornosti. Ob tem smo smatrali, da bi vanj morale biti vključene tudi naloge, izhajajoče iz interesov samoupravnih interesnih skupnosti kakor tudi pobude in predlogi samoupravnih organizacij in krajevnih skupnosti. Skušali smo oblikovati programe dela, ki ne bi vsebovali samo zbir predlogov izvršnega sveta in občinskih upravnih organov. V celoti sicer nismo uspeli. V prejšnji program je bilo sprejetih nekaj nalog iz predlogov delegacij, vendar pa je bila dopuščena možnost stalnega dopolnjevanja med letom. Izhajajoč iz teh izkušenj smo začeli tudi s pripravo programa za leto 1984, pri čemer smo dosegli boljše uspehe.

V pripravo programa se je vključilo 13 delegacij zbora združenega dela in 6 delegacij krajevnih skupnosti, ki so s svojimi predlogi (26) skušale dopolniti pripravljeni program. Večina predlogov je zajeta v posameznih nalogah (kmetijstvo, komunalna dejavnost, družbene dejavnosti, itd.).

Po sprejetih usmeritvah in programu zborov skupščine je bilo v obravnavo gradiv zajetih tudi precej več gradiv za republiško skupščino — vse od obravnave osnutka zakona o invalidsko pokojninskem zavarovanju do osnutkov zakonov prostorskega in stanovanjskega področja, javnega obveščanja, davkov občanov, uresničevanja zakonov s področja kmetijstva, usmerjanja sredstev za pridobivanje hrane itd.

Delegatska gradiva so tudi dosegla napredek v obliki in vsebini. Nismo pa v celoti dosegli tistih ciljev, ki so opredeljeni v stališčih problemske konference OK SZDL in zborov skupščine občine. Predvsem je tu zahteva po krajših, razumljivejših gradivih ter povzetkih za delegate. Predlagatelji gradiv pri njihovi pripravi in posredovanju delegacijam dostikrat še ne ponudijo izoblikovanih stališč. To dokazuje, da gradivo predhodno ni obravnavano v vseh pristojnih organih in organizacijah (družbeni sveti, komisije, družbenopolitične organizacije). To je pereče tudi pri povzetkih gradiv republiške skupščine, ki jih zbori skupščine obravnavajo kot konferenca delegacij. Gradiva se prevečkrat pošiljajo v celoti vsem delegacijam oziroma delegatom.

Delegatska vprašanja so zanesljiv pokazatelj problemov družbenoekonomskega in družbenopolitičnega razvoja v združenem delu kakor tudi v krajevnih skupnostih. Se vedno beležimo, da delegati krajevnih skupnosti zastavljajo največ vprašanj, da so v tem mandatnem obdobju zastavili 42 delegatskih vprašanj, 16 vprašanj so zastavili delegati zbora združenega dela, delegati družbenopolitičnega zbora pa 8 vprašanj.

Na zastavljena vprašanja so v večini primerov delegati dobili odgovore na samih sejah. Če to ni bilo možno, je bil dan odgovor delegaciji, ki je vprašanje zastavila v pisni obliki. Zgodilo se je tudi, da se je določena zadeva že izvrševala, ko so delegati postavili vprašanje. Ob pregledu je ugotovljeno, da so ostala nerešena le tista vprašanja, ki so vezana na reševanje v okviru drugih interesnih skupnosti oziroma oblik združevanja materialnih sredstev ter zanje ni zagotovljenih pogojev za dokončno rešitev.

Precej več vključevanja v delo, nasproti prejšnjemu obdobju, je zahtevalo to obdobje tudi od organov skupščine občine in njenih zborov.

Tako se je Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito sestel na 13. sejah in obravnaval problematiko obrambnih priprav, varnostnih priprav, financiranje ljudske obrambe in teritorialne obrambe ter druga vprašanja.

Komisija za prošnje in pritožbe je na 8 sejah obravnavala 16 vlog in pritožb občanov, ki so se nanašale na motenje posesti, služnostnih poti, do socialne varnosti, stanovanjskih zadev in gradbenih dovoljenj. Komisija je pri obravnavi vseh zadev skušala usklajevalno in poravnalno sodelovati med sptimi strankami in v okviru možnosti ponuditi najugodnejše rešitve.

Komisija za zadeve borcev in invalidov se je sestala na 7 sejah in obravnavala predvsem problematiko socialnega in zdravstvenega varstva borcev NOV in invalidov. V delu te komisije je bila udeležba izvoljenih delegatov precej pičla.

Statutarno pravna komisija je na svojih sejah obravnavala vprašanja sprememb in dopolnitev statuta občine in predlagala zborom skupščine v obravnavo in sprejem.

Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve je imela 10 sej, na katerih je obravnavala kadrovske rešitve za opravljanje posameznih funkcij in dolžnosti v pravosodnih organih, upravi in organizacijah združenega dela. Poleg tega je pripravila tudi poročilo o uresničevanju kadrovske politike v občini ter razpravljala o drugih vprašanjih iz njihove pristojnosti.

Komisija za odlikovanja je imela 3 seje, na katerih je obravnavala pobude za odlikovanja SFRJ, priznanje in nagrade Louisa Adamčiča v letu 1982 in 1983 ter oblikovala predloge za njihovo podelitev.

Komisija za verska vprašanja je delo in aktivnost usmerila predvsem v spremljanje, analiziranje in ocenjevanje stanja na tem področju, tvorno sodelovala s koordinacijskim odborom za odnose z verskimi skupnostmi pri OK SZDL, s komisijo SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi, z upravnim organom za notranje zadeve in drugimi upravnimi organi, samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v občini, kakor tudi s predstavniki verske skupnosti.

Na podlagi zakona o volitvah in delegiranju v skupščine, je zbor združenega dela na 1. seji izvolil 10 delegatov za gospodarsko področje v zboru združenega dela skupščine SR Slovenije ter 2

delegata za socialno zdravstveno področje, 2 delegata za prosvetno kulturno področje, 2 delegata za kmetijsko področje, 1 delegata za področje obrtnih dejavnosti in 1 delegata za področje delovnih skupnosti državnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Poleg skupine delegatov zbora združenega dela, pa je izvoljenih tudi 10 delegatov za delegiranje v zbor občin skupščine SR Slovenije.

Obe skupini delegatov sta zelo aktivni. Nekaj delegatov pa je vendarle neaktivnih, ne udeležujejo se sej in svoje odsotnosti tudi ne opravičijo. S temi delegati so že opravljeni razgovori in ker se njihova aktivnost tudi po tem ni izboljšala, je začel postopek za njihovo zamenjavo.

Delegati skupin za delegiranje v zbor združenega dela in zbor občin so sodelovali (razen enega zasedanja v zboru občin) na vseh 25 sejah, tako zbora združenega dela kot tudi zbora občin. Vse aktivneje se vključujejo v delovanje zborov. S 15 razpravami, tremi delegatskimi vprašanji in eno pobudo so bili vključeni v delo zborov, v katerih so posredovali razmišljanja svoje delegatske baze. Razprave in mnenja so se nanašala na sprejemanje zakona o invalidsko-pokojninskem zavarovanju, osnutku zakona o gozdovih, pravičnejšem razporejanju dovoljene višine splošne porabe občinam, osnutku zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb, osnutku resolucije SRS v letu 1984 in čiščenju proračunov, mnenje k odložitvi dela dolgov tujih dolžnikov naši državi, mnenje k pravilniku o ravnanju z gradivi zaupne narave glede postopka obveščanja in seznanjanja z vsebino, proučitve možnosti pristopa republiške skupnosti za ceste k pogodbi z evropsko investicijsko banko za delno financiranje, razprava v zvezi s carinskimi dajatvami, o izvoznih stimulacijah, delovanjem Kmetijskih zemljiških skupnosti, vprašanja glede oskrbe z repromaterialom v kmetijstvu glede na sofinanciranje tovarne v Kutini, vprašanje nadaljevanja gradnje avtoceste Ljubljana-Zagreb ter v zvezi s proračunom občin in dovoljene višine splošne porabe.

Pred zasedanjem zborov sta se obe skupini sestali 24 krat.

Manj aktivni pa so nekateri delegati, ki se po podpisnem dogovoru vključujejo v skupine izven občin. 20 sej teh skupin so se udeležili v posameznih občinah takole:

- skupina socialno zdravstvene dejavnosti s sedežem v občini Ljubljana Vič-Rudnik — 1 delegatka (Kadunc) 11 sej, 1 delegatka (Perkovič) 15 sej;
- skupina prosvetno kulturne dejavnosti s sedežem v občini Ljubljana Vič-Rudnik — 1 delegatka (Bašar) 10 sej, 1 delegatka (Košak) 15 sej;
- skupina kmetijskega področja s sedežem v občini Ljubljana Moste-Polje — 1 delegat (Ponikvar) 8 sej, 1 delegatka (Levstik) 5 sej;
- skupina obrtne dejavnosti s sedežem v občini Ljubljana-Šiška — 1 delegat (Marolt) 16 sej;
- skupina delovnih skupnosti upravnih organov in družbenopolitičnih organizacij s sedežem Ljubljana-Center — 1 delegat (Mihičinac) 17 sej.

Za vse delegate, ki se udeležujejo sej izven naše občine, je značilno, da nastopajo v skupinah preveč le z razmišljanji iz lastnega poznavanja problematike svojega ožjega delokroga.

## SKLEPNE UGOTOVITVE

V tem mandatnem obdobju, ki traja nekaj manj kot dve leti, smo uspeli predvsem v tem, da so:

- z delovanjem začeli družbeni sveti;
- zagotovili smo vsebino delovanja in veliko samostojnost delovanja komisij skupščine občine;
- uspeli smo dobiti razmeroma precejšnje število predlogov delegacij za sestavo programov dela zborov in skupščine kot celote;
- dosegli smo dokajšnjo usklajenost programov dela skupščine občine in njenih organov ter programov dela družbenopolitičnih organizacij;

predsedstvo skupščine deluje dejansko kot kolektivni organ, ki skrbi za izvrševanje programa dela skupščine in zborov;

- predsedstvo skupščine občine dokaj uspešno zagotavlja povezovanje dela skupščine občine s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti, s področja družbenih dejavnosti, k čemer prispevajo tudi razširjene seje predsedstva skupščine občine s predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti in s področja gospodarstva;
- kot dobra se je pokazala praksa, ki jo uvaja predsedstvo skupščine občine, da se člani predsedstva udeležujejo nekaterih sej delegacij v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih;
- delovanje delegacije za zbor občin in delegacije za zbor združenega dela skupščine SRS je zelo dobro, zagotovljena je potrebna pomoč občinskih upravnih organov, o najpomembnejših vprašanjih se poizkuša pridobivati mnenja delovnih organizacij oziroma krajevnih skupnosti, delegati se pogosto oglašajo v razpravah, postavili so tudi nekaj delegatskih vprašanj;
- delegacije v občini in za skupščino SRS se pri svojem delu opirajo tudi na stališča in mnenja, ki so bila sprejeta na problemskih konferencah družbenopolitičnih organizacij v občini, zlasti v okviru SZDL, o najpomembnejših vprašanjih za občino ali širših družbenopolitičnih skupnosti;
- zbor združenega dela je začel s prakso ločenih oziroma posebnih sej zaradi obravnavanja za združeno delo najpomembnejših ali specifičnih vprašanj;
- dosegli smo, da poslovodni in strokovni organi večjih delovnih organizacij in TOZD nudijo delegacijam in delegatom pomoč pri pripravljanju temeljnih stališč in predlogov delegacij;
- izboljšala so se gradiva za seje zborov skupščine občine in samoupravnih interesnih skupnosti, za rok za dostavo gradiva delegatom skupščine občine je v pretežni večini primerov spoštovan.

## PREDLOG STALIŠČ IN SKLEPOV:

1. Tudi v naprej naj se vztraja pri izvajanju sklepov in stališč skupščine občine o nadaljnjem uveljavljanju delegatskega sistema, sprejetih na seji 11. 5. 1983, s tem da se posebna pozornost posveti izvrševanju sklepov, ki še niso v celoti izvršena. Ob tem je treba zlasti zagotoviti:
  - Večjo aktivnost delegacij v TOZD ter zagotoviti pomoč tem delegacijam tudi v tistih TOZD, kjer to doslej še ni bilo zadovoljivo urejeno;
  - Povezovanje delegacij krajevnih skupnosti z drugimi delegacijami, organi krajevnih skupnosti in družbenopolitičnimi organizacijami v krajevnih skupnostih;
  - Boljše vključevanje delegacij TOZD v delo skupščine SRS in skupnosti oziroma zvez na ravni republike;
  - Izboljšanja gradiv, povzetke daljših gradiv, predloge sklepov in stališč.
2. Med kriterije ocen uspešnosti poslovodnih delavcev je potrebno upoštevati tudi njihovo skrb za delovanje delegacij.
3. Večjo pozornost moramo posvetiti delegatskim vprašanjem, pobudam in razpravam. Doseči moramo, da se problemi, ki izvirajo iz zastavljenih vprašanj oziroma pobud, uvrščajo kot problemske točke na dnevne rede zborov, s tem pa utrditi delegatsko delo in omejiti možnosti razreševanja po nedelegatski poti.
4. Ustrezni skupščinski organi in družbenopolitične organizacije naj preučijo, ali bi tudi v naslednjem mandatnem obdobju še kazalo imeti toliko posebnih delegacij (teh imamo sedaj 132), ali bi morda bilo primerneje povečati število združenih delegacij (sedaj jih imamo 176) in še zlasti število splošnih delegacij (teh imamo sedaj le 35). Preučijo naj, ali bi po tej poti lahko dosegli boljše in celovitejše obravnave v krajevnih skupnostih in TOZD, še zlasti pa celovitejši vpogled in obvladovanje problematike.
5. Začne naj se s preučevanjem možnosti za razbremenitev skupščine občine in posameznih zborov formalnih točk dnevnih redov in v letu 1985 pripravi predlog za spremembo statuta občine, če bo ugotovljeno, da so take spremembe mčne.